

4 БУДЬ ЧЕСНИМ ІЗ СОБОЮ

«Ми можемо легко пробачити дитині, яка боїться темряви. Справжня трагедія життя — коли доросла людина боїться світла».

— Платон

«Найголовнішого очима не побачиш; це, як вода з колодязя, що народилася з довгого шляху під зірками, зі скрипу воріт, із зусиль моїх рук, щоб угамувати спрагу».

— Антуан де Сент-Екзюпері

Яспав так міцно, як не спав уже давно, і мені снився дивний сон, ніби я знову був дитиною, радісною, запальною і безхитрісною. Я танцював босоніж на маленькому гірському плато в оточенні вкритих снігом вершин і квітучих долин. Танцюючи, я чув сміх інших дітей. Диво цієї миті захопило мене. Моє серце сповнювалося щастям, мій розум був спокійним, і я відчував цілковите умиротворення.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Мене розбудив ніжний дотик руки. Це був отець Майк, який торсав мене, намагаючись розбуркати. Він усміхався, очі його сяяли, він радів цьому чарівному ранку, що запалював рожевим світлом небо.

— Ще один твій день тут, Джеку, — сказав він. — Тож не втрачаймо й миті. Я ще маю багато тобі розповісти. Одягайся, зустрінемося внизу. Ми можемо швиденько поснідати, а тоді посидимо на сходах.

— Чудово, — відповів я. — У мене є кілька запитань до вас. Вони з'явилися після нашої вчорашньої бесіди.

— Чудово, — повторив отець Майк.

То був справді дивовижний ранок, а сходи собору — прекрасне місце, щоб посидіти. Чарівний аромат троянд навколо нас та спостереження за людьми, які проходили вулицею повз, поглиблювали мою співпричетність до Риму, міста, яке подарувало світові так багато мудрості.

— Вчора ви сказали, отче Майку, що життя — це школа розвитку. Кожна людина і кожна подія приходять у наше життя, щоб дати нам урок, який нам найбільше необхідно засвоїти на цьому етапі нашої життєвої подорожі. Ми можемо або досягнути це природне явище, або продовжувати повторювати помилки минулого, аж поки біль не стане таким сильним, що в нас уже не буде іншого вибору, як змінитись.

— Непогано викладаєш, — сказав отець Майк, жуячи шматок свіжоспеченого хліба з горгонзолою. — Скоро учень сам стане вчителем, — підбадьорливо додав він.

— Мені цікаво, невже кожен із нас має пройти той самий курс навчання, про який ви говорили? Я маю на увазі, чи кожен із нас має засвоїти ті самі уроки і пройти ті самі курси у цій школі зростання?

— Дуже гарне запитання, Джеку. Ми з тобою знайдемо спільну мову, я впевнений, — сказав отець Майк,

розніжившись разом зі мною на сонці. То був один із тих днів, коли навіть попри яскраве сонце на блакитному небі було видно місяць.

— У відповідь на твоє запитання скажу, що кожна людина на нашій землі має свій курс навчання. Індивідуальний план, якщо хочеш. Наприклад, мої життєві уроки можуть сильно відрізнитися від тих, що призначені тобі. Мій курс навчання може бути спрямований на те, щоб навчити мене бути менш критичним і більш терпимим. Я, найпевніше, маю навчитися бути більш жертвним, позбутися страху перед злиднями й потреби все контролювати, повернувшись до природного плину життя.

— Натомість твій курс навчання, — продовжив отець Майк, — може бути спрямований на те, щоб навчити тебе менше жити розумом, а більше серцем — жити однією миттю та відчувати, а не думати повсякчас. Можливо, ти маєш навчитися, як подолати свій егоїзм, позбутися думок про конкуренцію, і присвятити себе безкорисній підтримці інших. Твій навчальний курс — бачити в інших добро, замість того, щоб зосереджуватися на дошкульних місцях людей. Певно, це навіть усвідомлення власної значущості, щоб більше ніхто не міг тебе принизити.

«Як проникливо», — подумав я. Здавалося, що цей чоловік знає все про мої найпотаємніші страхи і мою внутрішню боротьбу, так майстерно він це переповідав. Схожим даром володіла моя мама — в житті вона дослухалася до власної інтуїції. Вона просто знала, як варто вчинити в тій чи іншій ситуації, і вірила цьому знанню усім серцем. А я завжди робив вибір, спираючись на розум і логіку, хоча й розумів, що мама черпає свої знання з більш глибокого джерела мудрості.

— Хоч як там було, — продовжив отець Майк з повним ротом хліба, — вчора я справді намагався донести до тебе, що кожна подія і кожна людина, що входить у твоє життя, робить це з якоїсь причини. Запам'ятай: *збігів не буває*. Світ — це велетенський радар, який вловлює наші потреби в розвитку, а тоді посилає відповідних людей і події, щоб цьому розвитку посприяти. Мудрість полягає в тому, що ці люди в нашому житті — це дзеркала, що відбивають як найяскравіші, так і найтемніші наші сторони.

— Ви серйозно? — запитав я.

— Так. Ти не зміг би розгледіти в іншій людині якусь гарну рису, якби не мав би її сам.

— Гадаю, це слухна думка. Як можна розгледіти щось гарне у комусь, гадки не маючи, що воно таке?

— Правильно. Якщо ти ніколи не бачив чорної ікри, то як ти впізнаєш її на тарілці на якійсь із званих вечерь? Те саме можна сказати про твої таланти і позитивні риси: якщо ти не знатимеш про них, то як ти розгледиш їх в інших? Не знаючи, як воно — любити когось по-справжньому, — ти не зможеш відчувати, що хтось огортає тебе любов'ю. Якщо в тебе немає якогось особливого таланту — скажімо, сильного інтелекту, — ти не зможеш оцінити його в комусь іншому. Побачити щось видатне в іншій людині означає побачити якийсь свій талант. Маю зауважити, що цей принцип стосується також негативних якостей, які тобі не подобаються в інших.

— Що ви маєте на увазі?

— Бач, аби зрозуміти, що якась людина гнівається, — почав пояснювати отець Майк, — ти маєш знати, як виглядає справжній гнів. Перш ніж назвати когось лихим, ти маєш сам уміти гніватись. Прозиваючи когось егоїстом, треба самому бути бодай трохи егоїстом. Щоб назвати когось

маніпулятором, ти сам маєш уміти маніпулювати. Інакше ти ніколи б не розпізнав цих людських властивостей. Усе в нашому житті — це лише проекція. Як величезний кіно-проектор, ми проектуємо назовні те, ким ми є у нашому внутрішньому світі. І отримуємо те, що проектуємо.

— Захоплююче, — відповів я. — Може, наведете мені якийсь невеличкий приклад?

— Прощу. Уявімо, що ти в музичній крамниці, одній із тих, де можна послухати найсвіжіші записи, саме насолоджуєшся улюбленими мелодіями. Раптом до тебе підходить один із продавців і вимагає, щоб ти припинив слухати, бо в них можна програвати лише один запис за раз. І робить він це доволі голосно і брутально. Якщо ти у відповідь почнеш кричати на нього, то це означатиме, що в тобі є дещо, що потрібно знайти і зцілити.

— Але ж він був грубий зі мною! — вигукнув я. — Це ж не я почав!

— Джеку, не можна отримати щось із нічого. Все, що може вийти з тебе назовні, — це те, що є всередині тебе. Ти ж не можеш вичавити томатний сік із лимона. Сам той факт, що цей чоловік змусив тебе гніватися, роздратував тебе, означає, що цей гнів уже був у тобі раніше, чи не так?

— Маю визнати, що це також має рацію.

— Отже, цей чоловік спровокував тебе на гнів. Якщо ти не контролюватимеш свою емоцію, то вона контролюватиме тебе. Той за давнини гнів був у тобі ще до того, як цей чоловік увійшов у твоє життя — я називаю це *передіснюючим станом*. Ти маєш усвідомити це і взяти на себе відповідальність, замість того щоб звинувачувати когось. Він був лише каталізатором. Про це написав колись французький філософ Антуан де Сент-Екзюпері: «Ніякі обставини не пробудять у нас когось іншого, про кого ми нічого не

підозрювали. Жити — означає повільно народжуватись». Тож якщо поглянути на ту подію в музичній крамниці з іншого боку, то стане очевидним, що цього нечемного продавця тобі послала доля. Якщо ти будеш розсудливішим, то зрозумієш, що це лише ще одна твоя можливість для розвитку і зростання. Свою брутальною поведінкою він познайомив тебе з тією частиною тебе, яка була прихована від твоєї свідомості.

Отець Майк перевів дух, а тоді продовжив.

— Карл Юнг якось написав: «Усе, що дратує нас в інших, може допомогти нам краще зрозуміти себе». Тож наберися мужності й розуму і здійсни цю внутрішню роботу, звільнився від свого передіснюючого гніву, перейшовши у простір любові. Це та мета, якої ми всі маємо прагнути — лише любов і більше нічого. Бо людина, яка є втіленням любові, поглянувши на когось, може бачити лише любов. Я знаю, що цей процес може бути тривалим, — часто-густо це ідеал, якого варто прагнути, а багатьом для переходу від гніву та страху до визнання абсолютної любові може не вистачити й цілого життя. По-суті, у цьому і є сенс життя — виявляти свої слабкі та болючі місця і зцілювати їх, щоб, зрештою, знайти кращого себе. Це єдиний правильний шлях, якщо ти поставив собі за мету знайти спокій і свободу. Інших варіантів немає.

Раптом отець Майк звівся на ноги і сказав:

— Ходімо. Сьогодні буде веселий день. Добре діло утіха, коли навчанню не поміха. Я зрозумів, що самопізнанням і самовдосконаленням краще займатися в атмосфері радості й пригод. Життя надто коротке, щоб бути надміру серйозним. Сьогодні ми побудемо туристами. Я хочу показати тобі Колізей та деякі інші відомі в Римі місця. А обідатимемо

ми на природі. Я навіть узяв трохи італійського вина для тебе, — повідомив він, підморгнувши мені.

Із цими словами цей дивовижний чоловік у сутані побіг униз соборними сходами, нахилиючись, щоб понюхати троянди. Я, не зволікаючи, рушив за ним. Мені в його вченнях вбачався шлях до самовдосконалення.

Минали дні, а я дедалі більше захоплювався отцем Майком. Цей поважний чоловік ділився зі мною своїми уявленнями про життя, яких я раніше ніколи не чув, навчав мене, як піднести своє життя до найвищого рівня. А найбільше мені в ньому подобалася його добросердність. Він розумів людську природу і, мені здавалося, розумів мене. Він знав, що особисті зміни зрощують в нас наших найдавніших і найпотаємніших демонів. У міру того, як ми наближаємося до світла, наші темні місця спливають нагору і продовжують впливати на нас, змушуючи залишатися нікчемними, чіпляючись за наші колишні думки, відчуття і вчинки. Що ближче ми до любові, то більше постає наших страхів. Отець Майк по-братньому підтримував мене, поки я опановував його філософію на шляху до свого кращого життя. Він нагадував мені про мою велич, про здатність самотужки вирішувати свою долю кожної миті мого життя і про те, що цією здатністю наділений кожен із нас. Час, який я провів із цією людиною, був часом, подарованим мені Богом.

Одного ранку, коли ми снідали на ганку біля прибудови собору, отець Майк сказав мені дещо вельми цікаве. Минав другий тиждень мого перебування в соборі, і я був дуже